

ПРОФЕСІЙНА ПІДГОТОВКА МАЙБУТНІХ УЧИТЕЛІВ ПОЧАТКОВОЇ ШКОЛИ ДО ФОРМУВАННЯ ПРИРОДОЗНАВЧОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ

З розвитком нової філософії освіти виникає потреба удосконалення системи підготовки сучасного вчителя, пошуку нових моделей, інноваційних технологій та методів їх навчання на рівні освітніх стандартів і вимог суспільства. Вчитель початкової школи – унікальна особистість, яка володіє системою знань з різних галузей освіти. Ефективність навчально-виховного процесу в початковій школі залежить від рівня професійної підготовки вчителя, його професіоналізму та уміння демонструвати індивідуальний стиль педагогічної діяльності, готовність до творчої роботи з учнями, впровадження нових підходів до організації та проведення навчального процесу.

Сучасні науковці дотримуються різних підходів тлумачення категорії «професійна підготовка». Так О. Абдулліна, вважає, що професійна підготовка вчителя – це процес навчання студентів в системі навчальних педагогічних дисциплін та педагогічної практики, а результатом є певний рівень розвитку логічного мислення, сформованих знань, умінь, і навичок [1, с. 57].

Загалом, під професійною підготовкою майбутніх учителів початкової школи розуміють процес засвоєння студентом життєвих компетенцій, загально навчальних та педагогічних знань, умінь і навичок для успішного виконання професійної діяльності.

Актуальність проблеми підготовки майбутніх учителів початкової школи до формування у молодших школярів природознавчої компетентності обумовлюється затвердженням Державного стандарту початкової загальної освіти (постанова Кабінету міністрів України від 20.04.2011 № 462 «Про затвердження Державного стандарту початкової освіти»), який розроблений відповідно до мети початкової школи з врахуванням вікових особливостей та потреб дітей.

Модернізація початкової природознавчої освіти у відповідності з прийнятим Державним стандартом здійснювалась зміною та удосконаленням змісту програми з природознавства, форм та сучасних методів і прийомів навчання, традиційних методів дослідження та спостережень в навколишній природі. Зауважимо, що у новій програмі чітко наголошується на формування у молодших школярів природознавчої компетентності на уроках природознавства.

Тому, в системі професійної підготовки вчителя початкової школи вагоме місце займають дисципліни з природознавчим змістом («Основи природознавства» – інтегрований курс землезнавства, ботаніки, зоології та географії, «Основи екології», людинознавчі курси). Змістовою складовою цих дисциплін є природа, людина та її вплив на навколишнє середовище. Відтворюючи образи об'єктів неживої та живої природи, вчитель повинен враховувати не тільки особливі їх ознаки, але й такі, що привернуть увагу учнів

(до прикладу плоди катальпи, квітки сакури, розміри та хвіст ластівки сільської та ін.), за якими визначатимуть вид рослини чи тварини тощо.

Головним складовим компонентом теоретичної підготовки вчителя є комплекс психолого-педагогічних дисциплін: педагогіка, загальна психологія, теорія виховання, методика навчання освітньої галузі «Природознавства» та ін. Вивчення перерахованих дисциплін сприяє вирішенню педагогічних, методологічних та психологічних проблем, що можуть виникати під час практик та в наступній педагогічній діяльності. Ключову роль у формуванні природознавчої компетентності студентів відіграє дисципліна «Методика навчання освітньої галузі «Природознавство», яка своїм змістом виконує методичну функцію. Зміст курсу передбачає формування у студентів умінь і навичок моделювання різноманітних сучасних форм вивчення природознавства, методів дослідницької діяльності, яка б цілеспрямовано викликала інтерес до вивчення природознавства та пізнавальну активність молодших школярів.

Зростанню рівня професіоналізму у формуванні природознавчої компетентності, як складника загальної професійної підготовки, сприяє практична діяльність під час семінарських занять та практик: навчально-польової і педагогічної. Моделювання, підготовка засобів навчання до уроків, аналіз використаних методів і прийомів при вивченні конкретних тем та виявлення їх корисності в процесі формування природничих понять, сприяє зростанню у студентів як природознавчої компетентності, так і професійних навичок і умінь.

Таким чином, природознавча компетентність майбутніх учителів початкової школи залежить від системи підготовки їх до такого виду діяльності, яка включає в себе загальноосвітні природознавчі дисципліни, цикл психолого-педагогічних та методичних дисциплін і практичну складову професійної підготовки вчителя початкової школи.

Література

1. Абдуллина О.А. Общепедагогическая подготовка в системе высшего педагогического образования : [учебник для пед. спец. высш. учебн. зав.] / О.А. Абдуллина. – 2-ге изд., перераб. и доп. – М. : Просвещение, 1990. – 141с.

УДК 372.48:373.31.214.112:502

М.І. КУЗЬМА-КАЧУР, С. В. КУРТА
Мукачівський державний університет

КРАЄЗНАВЧИЙ КОМПОНЕНТ У ЗМІСТІ ПРОГРАМИ «ПРИРОДОЗНАВСТВО»

Природно, в окремих регіонах України конкретні знання про свій край, які формуються в учнів, будуть різними, але вони мали б увійти (у певному об'ємі) до складу обов'язкових базових знань з історії краю, учні мали б вивчати багатства і різноманітність природи, народні промисли та господарську діяльність населення тощо. Це відповідає вимогам державного стандарту шкільної освіти.

МУКАЧІВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

89600, м. Мукачево, вул. Ужгородська, 26

тел./факс +380-3131-21109

Веб-сайт університету: www.msu.edu.ua

E-mail: info@msu.edu.ua, pr@mail.msu.edu.ua

Веб-сайт Інституційного репозитарію Наукової бібліотеки МДУ: <http://dspace.msu.edu.ua:8080>

Веб-сайт Наукової бібліотеки МДУ: <http://msu.edu.ua/library/>